

A/S BALTICOVO
ILGTSPĒJAS PĀRSKATS
2020

KAS MUMS IR ILGTSPĒJA?

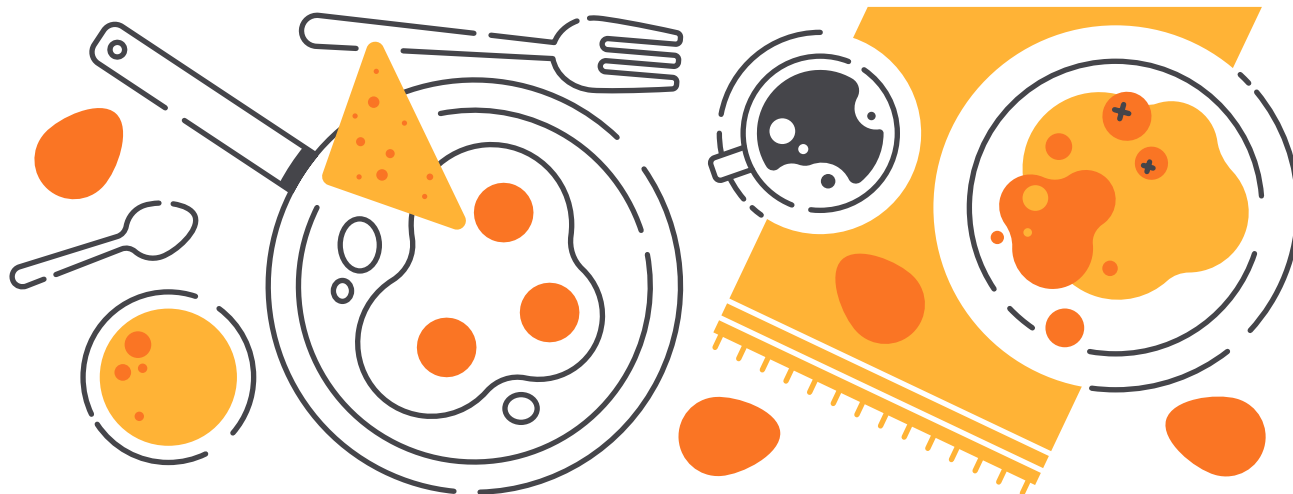

Ilgtspēja biznesā nenozīmē eņģeļa spārniņu uzauzdzēšanu un ziedošanos videi un sabiedrības neaizsargātajai daļai, upurējot darbavietas un peļņu. Ilgtspēja biznesā, mūsaprāt, ir rūpes par to, lai business varētu dzīvot vēl ilgi. Tik vienkārši! Bet, lai to panāktu, ir jābūt pieejamiem tīriem vides resursiem, ir nepieciešams sabiedrības atbalsts, ir jāieklausās klientos un viņu vēlmēs, ir jā rūpējas par to, lai darbinieki ar prieku darītu darbu, un olu ražotājam īpaši būtiski ir rūpēties par vistu veselību un labsajūtu. Tikai tā mēs varam iegūt augstākās kvalitātes produktu, kuru kāds grib un var pirkt, tādejādi garantējot uzņēmuma dzīvotspēju ilgtermiņā.

Mums vissvarīgākais ir produktu kvalitāte, vide, sabiedrība, vistu veselība, darbinieku labklājība un jauninājumi, kas palīdzētu uzlabot dzīvi ikvienam. Ne *Balticovo*, ne Latvija nav atrauta no pārējās pasaules, tāpēc, ņemot vērā mūsu prioritātes, virzāmie ar ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem – katra mūsu iniciatīva palīdz risināt arī globālas problēmas.

2020.gada sākumā uzstādījām vairākus nefinanšu mērķus – daļa no tiem tika sasniegti. Tomēr citi mērķi netika sasniegti, jo COVID-19 pandēmija lika uzņēmumam piemēroties un gan pārkārtot savu darba ikdienu, gan arī sadarboties ar valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī nevalstiskajām organizācijām, lai iespēju robežās rūpētos par sabiedrības veselību, kas vēl 2020.gada sākumā nebija mūsu prioritāšu sarakstā. Mēs bijām cerējuši būtiski paplašināt sadarbību ar zemniekiem. Tāpat bijām ieplānojuši Verģupes gultnes tīrīšanu, kas būtu mūsu ieguldījums bioloģiskās daudzveidības uzturēšanā mazā upītē, kas līdzīgi kā citas ūdentilpes Zemgalē, ir cietusi no piesārņojuma ar barības vielām no lauksaimniecības zemēm. Taču nepieciešamība pārkārtot ikdienu lika atlikt šos darbus. Noslēdzot 2020.gadu, varam sacīt, ka ilgtspēja ir ne tikai mūsu darbošanās vides mērķu sasniegšanā, vistu labturības uzlabošanā, darbā ar sabiedrību un mūsu darbiniekiem. Ilgtspēja ir arī spēja pielāgoties.

PIEMĒROŠANĀS COVID-19 PANDĒMIJAI

Infekcijas slimību risks *Balticovo* ikdienā nav nekāds jaunums. Strādājot ar vistām, katru dienu pastāv putnu gripas risks. Lai pasargātu dējējvistas no putnu gripas, *Balticovo* ieviesuši virkni uzlabojumu, kas vīrusa iekļūšanas vīstu novietnēs varbūtību samazina gandrīz līdz nullei. Bez īpašiem drošības pasākumiem vīrusus, tostarp putnu gripu, teritorijā teorētiski varētu ienest gan savvaļas putni, gan cilvēki, uz kuru apaviem un apģērba varētu atrasties vīrusi. Tāpēc ieviesta virkne elementu bioloģiskās drošības uzlabošanai – dezinfekcijas iekārtas, integrēta pieejas kontroles sistēma, mazgāšanas iekārtas. Šie pasākumi 2020.gadā palīdzējuši gādāt arī par to, lai vīstu novietnēs nenonāktu COVID-19 vīrusi. Un par panākumu uzskatām to, ka šo jaunieviešto drošības pasākumu dēļ atsevišķi darbinieku saslimšanas gadījumi nav izraisījuši lielus COVID-19 saslimšanas uzliesmojumus mūsu uzņēmumā.

Paralēli tam 2020.gadā mūsu iepriekš ieviesti biodrošības pasākumi snieguši kādu iepriekš neparedzētu ieguvumu – pavasarī līdz ar COVID-19 izplatību Latvijā (līdzīgi kā citur pasaulē) bija dezinfekcijas līdzekļu deficīts, bet *Balticovo* bija iekārta, kas ražo dezinfekcijas līdzekļus ar pretvīrusu iedarbību. Tāpēc uzņēmums spēja daļēji apmierināt vairāku valsts un mūsu māju – Iecavas novada – pašvaldības iestāžu pieprasījumu pēc šī produkta, kura pieejamība bija stipri ierobežota. *Balticovo*, rūpējoties par sabiedrības veselību, šo līdzekli dažādām iestādēm ziedoja bez maksas. Kopumā šim mērķim ziedotas 18 tonnas dezinfekcijas līdzekļa ar pretvīrusu iedarbību.

Aizvadītajā gadā *Balticovo* iesaistījās arī sabiedriskā labuma organizācijas *Hospiss LV* projektā "Galds savējiem" – šī iniciatīva ar sabiedrības un dažādu uzņēmumu palīdzību

sagādā siltas maltītes medīkiem, kuri cīnās par COVID-19 slimnieku veselību un dzīvību slimnīcās. Šī mērķa labā 2020.gadā esam ziedojuši 4680 olu, 150 kg šķidrā olu baltuma, 1015 kg olu kulteņa maisījuma un 250 kg pankūku mīklas.

Globālā pandēmija ienesa izmaiņas ne tikai pieaugušo darbā, bet arī bērnu izglītībā – liela daļa gada tika pavadīta, mācoties attālināti. Daudzām ģimenēm tas ir bijis liels izaicinājums – ne katram bērnam mājās ir savs dators, kas būtu nepieciešams, lai pilnvērtīgi piedalītos attālinātās mācībās. Sevišķi grūti klājas daudz bērnu un mazuļiem ģimenēm. Lai kaut nedaudz mazinātu šo nevienlīdzības plaisu, *Balticovo* uzdāvinājis datorus 15 ģimenēm Iecavas novadā. Procesā iesaistījās arī Iecavas novada pašvaldība un skolotāji, lai palīdzētu atrast tās ģimenes, kurām šāds atbalsts visvairāk nepieciešams.

Minētās iniciatīvas ir jāvušas pietuvoties šiem ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

3.3. Infekcijas slimību izplatības mazināšana

4.5. Nodrošināt izglītības iespējas visiem, tostarp bērniem no mazuļiem ģimenēm.

VIDE

2020.gadā *Balticovo* sadarbībā ar uzņēmumu “Hydrotech” izveidojuši un nodevuši ekspluatācijā **jaunas, modernas bioloģiskās attīrīšanas iekārtas, kas gādā, ka olu un olu produktu ražošanas notekūdeņi pēc attīrīšanas ir ar mazāku slāpekļa un fosfora piesārņojuma koncentrāciju nekā Zemgales upju ūdeņi.**

Tā kā jaunās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ir pilnībā automatizētas, tiek izslēgts cilvēciskais faktors – iespēja kļūdities samazināta līdz minimumam. Protams, arī ar šo minimālo iespēju ir jārēķinās. Tāpēc **avārijas gadījumā neattīrītie notekūdeņi nevar noplūst dabā** – iekārtas apjoma un jaudas rezerve ir tik liela, ka pat teorētiski nav iespējama ūdeņu nokļūšana vidē pirms attīrīšanas.

Pēc visiem attīrīšanas posmiem un pirms izvadīšanas vidē ūdens plūst cauri mikrofiltrācijas iekārtai, kas aptur pat smalkāko suspendēto vielu nonākšanu apkārtējā vidē. Procesa beigās no **notekūdeņu attīrīšanas dūņām tiek ražota biogāze**, bet piesārņotās smiltis, kas aizturētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtās, tiek nodotas atkritumu apsaimniekotājam.

Jaunajām ūdeņu attīrīšanas iekārtām ir augsta

energoefektivitāte, kas ļauj samazināt gan elektroenerģijas, gan dažādu palīgvielu patēriņu. Šīs iekārtas ir šobrīd modernākās industriālās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas Latvijā. Šobrīd ik dienas tiek attīrīti vidēji 500 – 550 m³ ražošanas ūdeņu, taču iekārtas kapacitāti sasniedz 750 m³, kas nozīmē, ka tās spētu apkalpot *Balticovo* vajadzības arī gadījumā, ja tiktu palielinātas ražošanas jaudas.

Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu nomaļņa ļāvusi pietuvoties šiem ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

6.6. Ūdens ekosistēmu aizsardzība

14.1. Barības vielu noplūdes mazināšana no sauszemes avotiem

INOVĀCIJAS

Ir pienācis 21.gadsimts - laiks, kad arī pārtikas ražošana ir saistīta ar augsto tehnoloģiju izmantošanu.

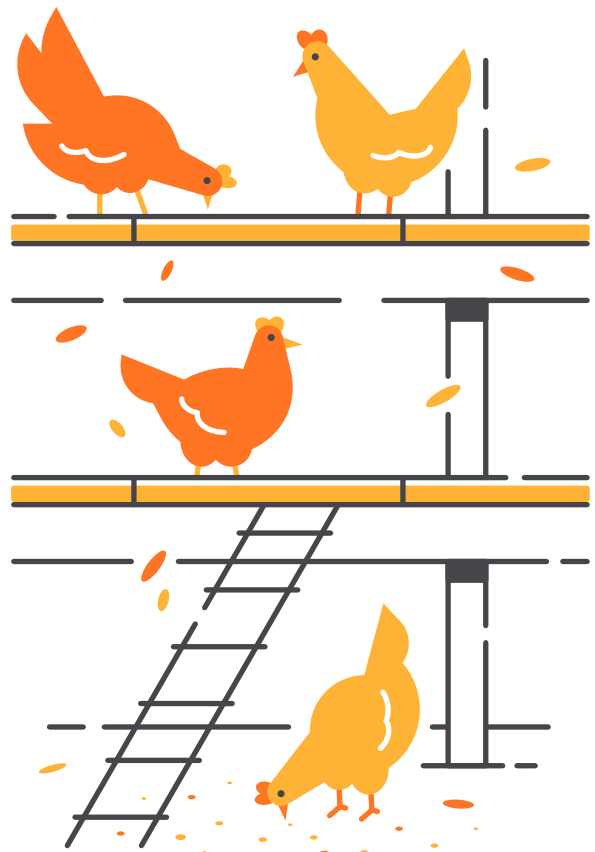
“Šobrīd var novērot, ka arvien vairāk ražojošo uzņēmumu investē dažādās tehnoloģijās. Turklāt ir mainījusies arī uzņēmēju pieeja – ja kādreiz otrreizējā tirgū no Eiropas uzņēmumiem pirka iepriekšējās paaudzes iekārtas, tagad Latvijas uzņēmēji iegādājas jaunākās un tā sauktās paritdienas tehnoloģijas, kuras nav pat Eiropas konkurentiem.”

Toms Auškāps,
Balticovo komunikācijas un attīstības direktors

Viedas tehnoloģijas uzņēmumā ir klāteošas jau labu laiku. Ar to palīdzību darbs tiek veikts efektīvāk un drošāk, vienlaikus gādājot par nemainīgi augstu pārtikas kvalitāti. Piemēram, izmantojot datorredzes risinājumus, tiek novērtēts olu ārējais izskats, kas ļauj izdarīt secinājumus par vistu veselību. Tāpat datorredze analizē šķidro olu kvalitāti un baltuma un dzeltenumu struktūru. Tas ļauj vienā mirkli korigēt ražošanu tā, lai nepieļautu potenciālas kvalitātes problēmas.

2020.gadā ieviests jaunas tehnoloģijas, kas paaugstina darbu efektivitāti, kā arī garantē veselīgu vidi kā dējējvistām, tā arī mūsu darbiniekiem.

Graudu torņos ievietoti bezvadu ultraskaņas attāluma sensori, kas ar dažu desmitu kilogramu precizitāti spēj noteikt graudu atlikumu. Tas nozīmē, ka par barības nodrošināšanu atbildīgais cilvēks redz, kad tieši nepieciešams papildināt graudu krājumu tā, lai barības nekad netrūktu, bet lai tajā pašā laikā neizveidotos nevajadzīgi pārpalikumi. Šobrīd *Balticovo* tiek pētīts, kā **bezvadu sensori vistu kūtiņās varētu palīdzēt kontrolēt gaisa kvalitāti** – svarīgi ir gūt informāciju ne tikai par vidējiem vistu novietnes rādītājiem, bet arī par lokālām gaisa kvalitātes problēmām. Tiek fiksēta CO₂ un amonjaka koncentrācija, kā arī gaisa plūsmas un temperatūra. Kad sistēma fiksē problēmu, uzreiz iespējams pievadīt vairāk gaisa vai gluži otrādi – to atsūknēt -, lai dējējvistas varētu uzturēties tīrā gaisā, kas neapdraud to veselību un labsajūtu.

Minētie jauninājumi palīdzējuši pietuvoties šiem ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

8.2. Uzlabot ekonomisko produktivitāti ar tehnoloģiskām inovācijām

9.4. Attīstīt infrastruktūru, lai ražošanu padarītu ilgtspējīgāku un efektīvāku

9.5. Attīstīt zinātniskos pētījumus un to rezultātus izmantot ražošanas procesu uzlabošanā

DARBA VIDE

Dalība novērtējumā bija brīvprātīga, un tajā piedalījās 75% darbinieku, kas pārstāvēja visas *Balticovo* struktūrvienības. Darbinieki vērtēja darba devēja tēlu, darba vidi un drošību, uzņēmuma vadību un tiešo vadītāju, komunikāciju un sadarbību uzņēmumā, savu motivāciju, kā arī kopīgos mērķus. Šis novērtējums turpmāk tiks veikts reizi gadā, un tas palīdzēs ne tikai ieraudzīt darbā pastāvošās problēmas, bet arī atpazīt iespējamus risinājumus un novērtēt to efektivitāti.

“Mums kā jebkuram darba devējam ir ļoti svarīga darbinieku labsajūta darbā. Jo apmierinātāks darbinieks, jo labāks darba rezultāts. Tāpēc darbinieku labsajūtas aptauja “*Balticovo Pulss*” bija kā nākamais rīcības solis atvērtā savstarpējā komunikācijā ar darbinieku. Priecē lielais dalībnieku skaits, kas piedalījās aptaujā un izteica viedokli. Un godīgi sakot, priecē arī rezultāts, kas parāda, ko darām labi un kur ir mūsu resursi, un kas mums kopīgi jāuzlabo.”

Līga Lazdāne,
Balticovo personāla daļas vadītāja

Pēdējos gados *Balticovo* nopietni sācis strādāt darbinieku iesaistes uzlabošanā – sāktas gan sapulces, kurās ikviens aicināts paust savu viedokli par labo un sliktu savā ikdienā, kā arī visā uzņēmuma teritorijā izvietotas pastkastītes, kurās iespējams atstāt anonīmus ziņojumus. 2020.gads bija īpašs ar nākamo soli - radīta *Balticovo* darbinieku iesaistes un apmierinātības novērtējuma sistēma “*Balticovo pulss*”.

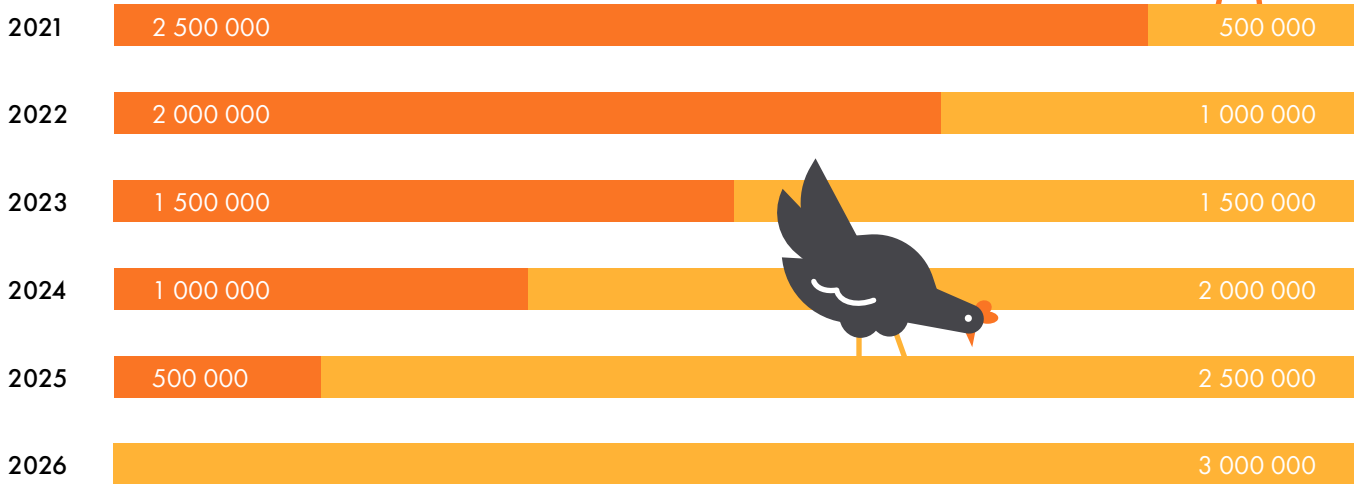
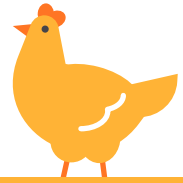
Šī iniciatīva palīdzējusi pietuvoties šādiem ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

3.4. Labas psihiskās veselības un labsajūtas veicināšana

8.5. Laba darbavieta ikvienam

VISTU LABTURĪBA

Katru gadu sprostos dzīvojošo vistu skaits tiks samazināts vismaz par 500 000

Vistu labsajūta un veselība ir *Balticovo* prioritāte – ar to tieši saistīta olu kvalitāte. Vistu sargāšana no infekciju slimībām ir mūsu darba ikdiena, un iepriekšējā gada esam uzsākuši monitorēt gaisa kvalitāti vistu novietnēs, lai problēmu gadījumā nekavējoties automātiski notiktu tīra gaisa pieplūde.

Balstoties uz *Balticovo* ilgtermiņa attīstības stratēģiju un ņemot vērā pieaugušo patērētāju un pārtikas produktu ražotāju pieprasījumu pēc ārpus sprostā dētām olām, esam izvirzījuši mērķi – līdz 2026.gadam atteikties no sprostos turētu vistu olu ražošanas.

Lai šo mērķi sasniegtu, procesu un tehnoloģiju attīstībā plānots investēt vairāk nekā 30 miljonu eiro. *Balticovo* iecerētās pārmaiņas paredz pilnīgu ražošanas infrastruktūras maiņu, kas nozīmē, ka katrā no jaunuzbūvētajām kūtīm uzreiz tiks paredzēta putnu brīva pārvietošanās.

Šobrīd no 3 000 000 *Balticovo* vistu jau ap 500 000 tiek turētas ārpus sprostā. Katru gadu šo skaitli plānojam palielināt par 500 000, attiecīgi samazinot sprostos turēto vistu skaitu.

Šobrīd uzņēmums piedāvā visu četru veidu produkciju: sprostā dēto vistu olas (kuras marķē ar 3. numuru), kūtī turēto vistu olas (nr. 2), brīvos apstākļos turēto vistu olas (nr. 1), kā arī olas no bioloģiskajām saimniecībām (nr. 0). Tieši cena ir galvenais iemesls tam, kāpēc patērētāji lielākoties priekšroku joprojām dod 3. numura olām, taču ik gadu novērojams aizvien lielāks pieprasījums pēc ārpus sprostiem dēto olu produkcijas..

Jau šobrīd darbojas divas lielizmēra *Balticovo* brīvās turēšanas vistu novietnes Madonā un Jelgavas novada Vilces

pagastā, un 2020.gadā atklāta ārpus sprostā vistu novietne 400 000 vistām Iecavas novadā, *Balticovo* ražotnē.

Uzņēmums sadarbojas ar vairākām ģimenes zemnieku saimniecībām, kuras *Balticovo* piegādā bioloģiski ražotas olas, savukārt mēs varam dalīties ar savām zināšanām, kā arī nodrošināt noieta tirgu produkcijai. Tas nodrošina šīs saimniecības ar ienākumiem un ļauj plānot pārtikušu nākotni Latvijas laukos sev un savai ģimenei. Vienlaikus saimniecību izkliešanās mums palīdz mazināt dzīvnieku infekcijas slimību izplatības riskus.

Pieprasījuma pēc ētiski ražotiem produktiem apmierināšana un dzīvnieku labturība bija galvenie iemesli, kāpēc mums šķita svarīgi spert šo lielo soli. ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu vidū šādu mērķu nav. Tomēr, īstenojot iecerēto, vienlaikus virzīsimies uz:

2.3. Labiem ienākumiem mazajām lauku saimniecībām, daloties ar zināšanām un nodrošinot noieta tirgu saražotajai produkcijai

2.4. Pārtikas ražošanas uzņēmumu aizsardzību pret dažādiem sarežģījumiem, piemēram, infekcijas slimībām

